

Natuur- en Landschapsplan

Landgoed 'Heimerink' (=werktitel)

In dit Natuur- en Landschapsplan wordt beschreven hoe Landgoed 'Heimerink' duurzaam in stand gehouden en beheerd zal worden. Het plangebied is gelegen aan de Bellersweg tussen Hengelo en Beckum. Het plangebied wordt aan weerszijden omzoomd door twee landgoederen die ook in de Landgoederenzone zijn geprojecteerd. Daarbij omklemmt dit landgoed een bosperceel dat in bezit van derden is.

26 oktober 2013

Inhoudsopgave

Aanleiding.....	3
Voorwaardendocument Buitengoederenzone Bellersweg.....	3
Huidige situatie.....	3
Realisatie landgoederenzone.....	4
Beheer en instandhouding landgoed 'Heimerink'	4
Bos	4
Instandhoudingsbeheer Bos.....	5
Droog soortenrijk grasland	5
Instandhoudingsbeheer soortenrijk grasland.....	5
Houtwallen	6
Instandhoudingsbeheer houtwallen.....	6
Poel	6
Instandhoudingsbeheer poel.....	6
Beheer algemeen	6
Openstelling voor publiek	7
Doorgaande recreatieve mogelijkheden.	7
Agrarisch en overig gebruik	7
Bijlage 1. Situatie	
Landgoed 'Heimerink'.....	8

Realisatie landgoederenzone

Afbeelding 2: Kaart met eigendommen en indicatieve recreatieve structuur

De Bellersweg is een uniek stukje Hengelo. Het is een van de weinige buitengebieden die de gemeente omzoomt. Door de samenwerking van de vereniging Buurtschap Bellersweg zal aan de zuidrand van de stad een particulier onderhouden natuurgebied van meer dan 30 hectare ontstaan. Het gebied zal grotendeels worden ontsloten met een aaneengesloten netwerk van wandelpaden. Hengelo krijgt er een groene parel van grote recreatieve waarde bij.

Inrichtingsmaatregelen

De inrichting van landgoed 'Heimerink' is geïnspireerd op de natuur- en landschapswaarden uit de directe omgeving en op de cultuurhistorische waarden van de locatie. Dit resulteert in de inrichting zoals op de inrichtingsschets is weer-gegeven. Op landgoed 'Heimerink' wordt het natuurdoel-type bos en droog soortenrijk grasland nagestreefd. In totaal omvat het Landgoed 10,4 hectare, waarvan ruim 3 hectare als nieuwe natuur zal worden ingericht. Daarnaast zal ook het bestaande bos van 1,5 hectare deel uit gaan maken van het landgoed. De intensieve varkenshouderij zal worden gestaakt.

In termen van eenheden worden de volgende (nieuwe) natuurdoeltypen en landschapselementen gerealiseerd:

- 1,5 hectare bestaand bos
- 2,1563 hectare nieuw bos
- 0,776 hectare droog soortenrijk grasland
- 0,4050 hectare overige natuur (heide/schraal grasland/poel)
- ruim 750 meter openbaar wandelpad
- houtwallen
- poel

Beheer en instandhouding landgoed 'Heimerink'

Een deugdelijk beheer is noodzakelijk voor het ontwikkelen en instandhouden van de (potentiële) natuurwaarden op landgoed 'Heimerink'. Het beheer is voor de komende 25 jaar beschreven. In deze paragraaf wordt per natuurdoeltype en landschapselement het beheer op hoofdlijnen beschreven. Naast het beheer van de verschillende natuurdoeltypen en landschapselementen moeten ook de wandelpaden worden beheerd. De paden die over het grasland lopen moeten hiertoe worden gemaaid. De frequentie van het maaien is afhankelijk van de groeisnelheid van het gras.

Bos

Binnen het natuurdoeltype 'bos' worden bomen geplant met een plantafstand van 1.5 tot 2 meter. De bomen die aangeplant worden zullen voornamelijk inheemse soorten zijn. De jonge aanplant wordt herplant indien het streefbeeld in gevaar komt. Ongewenste soorten dienen verwijderd te worden en tijdens de omvormingsfase wordt al begonnen met dunnen. De mantelvegetatie zal in de omvormingsfase reeds gesnoeid moeten worden. Bij het instandhoudingsbeheer is omschreven op welke wijze ongewenste soorten worden verwijderd, op welke wijze wordt gedund en op welke wijze de mantelvegetatie wordt gesnoeid. De eerste 3 tot 5 jaar wordt onkruid in de onderbegroeiing verwijderd.

Instandhoudingsbeheer Bos

Bij de inrichting van het bos worden inheemse soorten gepland. Het is echter mogelijk dat zich spontaan uitheemse struiken en bomen zullen vestigen in het bos. Om een gevarieerde houtopstand te realiseren wordt na circa 10 jaar (afhankelijk van de groeisnelheid) gestart met dunnen. Daar waar mogelijk blijft het gedunde hout liggen. Dit draagt bij aan het aandeel dood hout in het bos, waarvan verschillende plant- en diersoorten profiteren. Gedurende de eerste drie jaar zal ongewenste ondergroei door middel van mechanische onkruidbestrijding verwijderd worden. Tijdens het dunnen kan eens in de vijf tot acht jaar 10%-25% van de bomen worden verwijderd. Dat is beter voor de ondergroei dan elk jaar een paar bomen te verwijderen. Er wordt op verschillende plekken in verschillende mate gedund. Op lange termijn zal door selectief ingrijpen de variatie in het bos worden bevorderd. Individuele bomen kunnen eventueel worden geoogst, maar blijven bij voorkeur achter in het bos. Dikke kwijnende en dode bomen blijven staan. Ze vallen na zo'n 10 tot 20 jaar uit zichzelf om. Tot die tijd zijn ze van groot belang voor dieren die in holten leven, zoals spechten, uilen, holenduiven, eekhoorns en boommarters. Na 5-8 jaar wordt begonnen met het snoeien van de mantelvegetatie. Om de drie tot vijf jaar (afhankelijk van de groeisnelheid) wordt 1/3 van de mantelvegetatie gedund. Er kan ook worden gekozen om minder te dunnen en meer te snoeien, afhankelijk van het gewenste resultaat. Bij het dunnen worden de struiken kort boven de grond (10-20 cm) afgezet. Er wordt gedund in het rustseizoen van de flora, en de broedtijd van vogels (oktober-maart). Vrijkomend hout kan deels worden verwerkt tot houtrillen. Grote, dikke houtstammen kunnen worden afgevoerd. Het resterende hout wordt op een ril gelegd. De houtrillen kunnen het beste worden gemaakt door het dikkere hout onderop te leggen en daaroverheen de dunne takken. De ril moet ongeveer 1 meter hoog bij 1 meter breed zijn. Door deze rillen op een rustige plaats te leggen profiteren vele kleine zoogdieren en vogels hiervan.

Na enkele jaren is geen intensief beheer meer nodig. Om de paar jaar moeten worden gecontroleerd op de groei van hinderlijke en dode takken die vervolgens verwijderd moeten worden. Om een mooie boomkroon te behouden moet per snoeibeurt niet meer dan 20% van de kroon worden verwijderd.

Droog soortenrijk grasland

In totaal zal op het landgoed 0,776 hectare grond omgezet worden naar bloemrijk grasland. Op het soortenrijk grasland wordt een verschaalbeheer toegepast. In het grasland wordt in principe niets ingezaaid, de vegetatie moet zich bij voorkeur spontaan ontwikkelen. Indien besloten wordt om de vegetatie sneller tot ontwikkeling te laten komen kan besloten worden tot het inzaaien van kruidenrijke mengsels. Er wordt de eerste jaren niet bemest. In geval het grasland te veel zou verschralen kan ten behoeve van de instandhouding ruige stalmest worden opgebracht. De verschraling vindt plaats via beheer, door maaien en afvoeren en/of extensieve begrazing. Om tot bloemrijk grasland te komen is het nodig om zeker 10 jaar intensief te verschralen. Het is op dit moment niet te voorspellen hoe lang het duurt voordat voldoende verschraling is opgetreden.

Instandhoudingsbeheer soortenrijk grasland

Het instandhoudingsbeheer komt neer op jaarlijks twee maal maaien en afvoeren van het maaisel, extensieve begrazing, of een combinatie hiervan. Het is wenselijk om het maaisel een paar dagen op het land te laten liggen om zoveel mogelijk zaden in het gebied te houden. Onkruid zoals distels en Jacobskruiskruid zal in principe mechanisch bestreden worden. Indien dit niet afdoende is zal chemische bestrijding worden toegepast.

Op de plaatsen waar gekozen wordt voor begrazingsbeheer zal de begrazingsdruk beperkt worden gehouden. Voor het stimuleren van insectenfauna is begrazing door paarden of schapen te prefereren boven begrazing door rundvee. Rundvee vreet het gebied meer gelijkmatig kort. Begrazing met paarden leidt er toe dat gedeelten heel kort worden gehouden en bepaalde gedeeltes die nauwelijks worden begraasd.

Houtwallen

Binnen het plangebied zijn enkele prachtige houtwallen met ondergroei aanwezig. De lage wallen zijn op verschillende plaatsen in het plangebied nog aanwezig.

Instandhoudingsbeheer houtwallen

Op korte termijn dient onderhoud aan de houtwallen plaats te vinden. De wallen worden aan de buitenzijde vrijgemaakt van opslag. Waar nodig worden de wallen hersteld door ze met grond aan te vullen. Het beheer op lange termijn bestaat uit hakhoutbeheer. Eens in de 10 tot 15 jaar wordt de beplanting daarbij afgezet. Dit

kan gefaseerd gebeuren, door de houtwallen in gedeeltes af te zetten. Eventueel blijven enkele forse bomen staan als overstaander.

Poel

Op perceel F1573 zal een poel worden gerealiseerd in de zuidwesthoek. De poel is rijk aan amfibieën en fauna. Ook de flora is goed ontwikkeld. Ten minste 20% en maximaal 50% van het wateroppervlak is begroeid met ondergedoken of drijvende waterplanten. De poel van 0.050 ha binnen het landgoed zal tussen 1 oktober en 1 april minstens 0.5 meter diep zijn. De oevers zijn vrij van begroeiing met struiken en bomen zodat er weinig bladafval in het water kan vallen.

Instandhoudingsbeheer poel

De oevers van de poel worden om de drie jaar gemaaid. Het maaisel wordt van het terrein afgevoerd. Opslag van bomen en struiken wordt verwijderd en afgevoerd. Schoningswerkzaamheden worden uitgevoerd tussen 1 september en 15 oktober. Schoningswerkzaamheden vinden plaats als meer dan 50% van het wateroppervlak is bedekt met waterplanten. Dit zal waarschijnlijk eens in de 10 jaar nodig zijn. Het materiaal dat tijdens de schoning vrijkomt wordt een aantal dagen op de oevers van de poel gelegd om fauna de kans te geven naar de poel terug te keren. Er wordt geen water onttrokken aan de poel en er worden geen chemische bestrijdings-middelen of meststoffen gebruikt in de buurt van de poel. In de poel wordt geen vis uitgezet en er worden geen eenden/ganzen in gehouden of gelokt. De oever van de poel is begroeid met inheemse plantensoorten met een bedekking van minimaal 75%.

Beheer algemeen

Naast het beheer van bovenbeschreven natuurdoeltypen worden enkele algemene beheersmaatregelen getroffen voor het gehele landgoed:

- Onderhoud rasters
- Onderhoud bebording
- Onderhoud wegen en paden.

De wandelpaden dienen te worden gemaaid afhankelijk de groeisnelheid van het gras. Dit kan betekenen dat soms 5 maal per jaar de paden gemaaid moeten worden.

Openstelling voor publiek

Landgoed 'Heimerink' wordt volledig opengesteld voor publiek. Hierdoor draagt het landgoed bij aan de extensieve recreatieve mogelijkheden voor de bewoners van Hengelo en omstreken.

Doorgaande recreatieve mogelijkheden.

De recreatieve mogelijkheden van het landgoed lenen zich goed voor het maken van een ommetje. Vanaf de Bellersweg kunnen wandelaars van landgoed naar landgoed wandelen door een netwerk van aaneengesloten wandelpaden over de landgoederen. De aard en uitstraling van de wandelpaden op het landgoed is natuurlijk doordat op onverharde paden door het bos en door de (bloemrijke) graslanden gewandeld kan worden. Ontsluiting van graslanden vindt plaats middels eenvoudige overstapjes of draaihekjes.

Het landgoed is opengesteld voor publiek met uitzondering van het private deel rondom het landhuis, de woningen en metaalwerkplaats. De openstellingsregels voor landgoed 'Heimerink' zijn conform de algemene regels voor openstelling van natuurgebieden, dit wil zeggen:

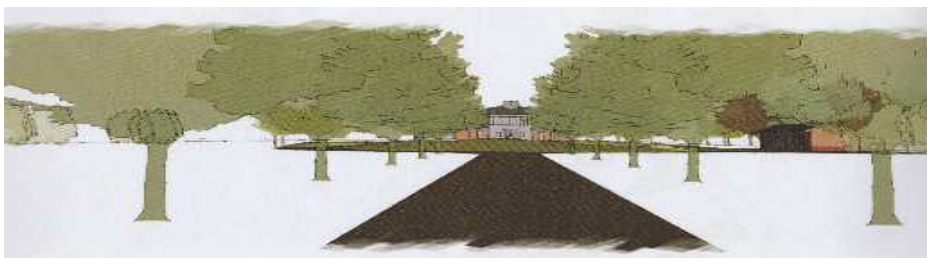
- Opengesteld op wegen en paden
- Opengesteld van zonsopgang tot zonsondergang
- Verboden voor motoren en ander gemotoriseerd vervoer
- Verboden voor mountainbikers en fietsers
- Verboden voor honden

De wandelpaden zijn aangegeven op bijlage 1.

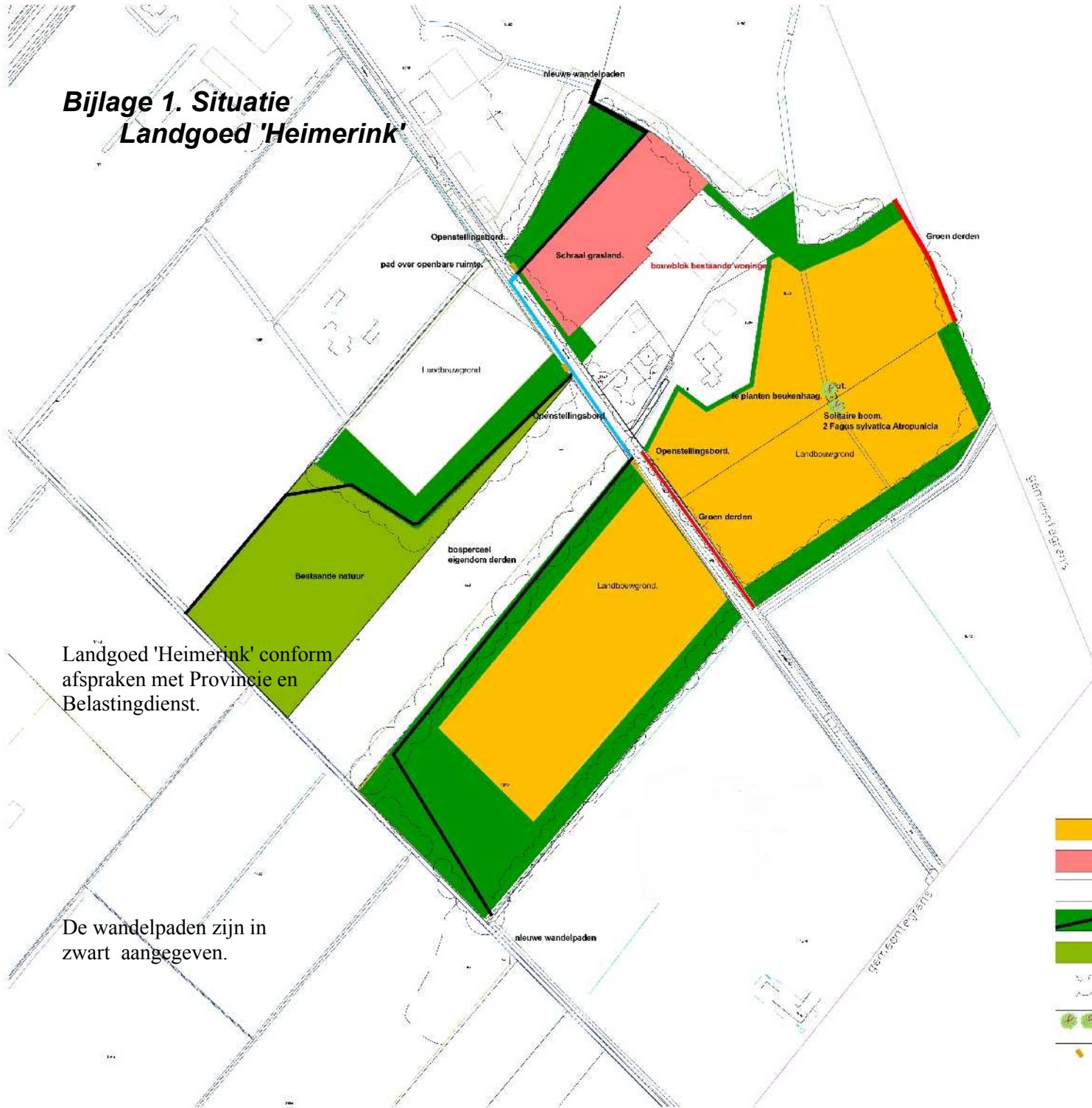
Agrarisch en overig gebruik

Het perceel ten oosten van de huidige bebouwing op perceel F 1848 (circa 3 ha) blijft agrarisch in gebruik als kleinschalig omzoomd akkerland (maisteelt). Aan de oostzijde zal dit perceel worden omzoomd door bos en aan de westkant door een beukenhaag.

Perceel F1573 zal grotendeels bestaan uit weideland, waarin het beheer middels bemaaiing of begrazing zal plaatsvinden. Daarnaast is het voornemen op termijn een hoogstamboomgaard op perceel F1573 in te richten. De aan te planten bomen betreffen oude rassen hoogstam fruitbomen en enkele walnoten.

Bijlage 1. Situatie Landgoed 'Heimerink'

Landgoed 'Heimerink' conform afspraken met Provincie en Belastingdienst.

De wandelpaden zijn in zwart aangegeven.

Totale opp. in eigendom 12.224,5 ha
Totale opp. te rangschakken 10.400 ha

	Landbouwgrond.	5.513,0 ha.
	Kruidentrijk (schraal)grasland	0,776 ha.
	Bestaande bouwvlak / akker	1,8743 ha
	Nieuwe natuur met wandelpaden.	2,5613 ha
	Bestaande natuur.	1,5407 ha.
	Bestaande bomenrijen.	
	Te planten bomen.	
	Openstellingsbord.	

Heriero
Herierogroen.nl

Project	Heriero	Client	Heriero
Adres	Heriero	Telefoon	06-4609-2000
E-mail	heriero@heriero.nl	Website	herierogroen.nl